

אהוד פדרמן

אפרים כותב עצמו לדעת

כשחדל אפרים לפחד החל כותב .

ממה וממי יכול להתירא מי שרואה ואינו נראה, שומע ואינו נשמע, קורא במדבר ומדברו קופא על שפתיו ?

כשנחלש חששו להשמיע קול שמא יעורו מִתְּיוֹ ויכעסו שהוא מפריע את מנוחתם בין שתיים לארבע, לחש אפרים לחישת נסיון ברמקול, דלה מלים מתהום הימים האבודים ומן המקורות, שפך חמתו על גבי פתקאות קמוטות בדבר האילמות שכפתה עצמה עליו משך שבע פעמים שבע שנות שמיטת זכות הדיבור. ויקרא אפרים למחיקה לילה ולכתיבה קרא יום. ובשנת היובל קראו לו המלים דרור והתברר שכתובה יוצרת לא רק שאינה משחררת אלא היא שילוב מנצח של עבודה עברית, בדידות ומעשה התאבדות יום-יומי.

ויהי ערב ויהי בוקר, חמישים שנה .

מבט אחד טוב מאלף מלים [משפט שָגור, מתאים להתחלת רומן זעיר]. אפילו שאני מרבה להשפיל את עיני [מחוסר ביטחון עצמי] ונדמה שאיני רואה אותך בכל זווית של אספן שלא מאבד פרטים. פה ושם שומע מלים שאינן סותרות את המבטים ששלחת אלי, תחילה במסתרים, כדי שלא אדע, או לא ארגיש, או לא נעים. והם בודקים, מגששים, ממששים אותי [לאחרונה מרבה להשתמש בלשון קישקושירית]. סביר יותר, שהכל מתחולל בדמיוני הספרותי.

זה שגעון מוחלט. לא בא בחשבון בשום פנים ואופן. אתה רואה חשבון ולא אופנבך, מלחין האופרטות. אתה גם מבוגר, יכול להיות אבי. ידיך אמנם יפות, אצבעות ארוכות, צפרניים נקיות, גלויות, אך בעירום, אתה בטח מגוחך, עם הכרס הקטנה שמנסה להסתיר, עומד מולי בהפסקה, מדבר, דברי טעם [חמוצים מתוקים] ומבטיך מלטפים. לא שזה לא נעים, אבל איך אתמודד עם השערות הלבנות המציצות מחולצתך השחורה שאינה מכופתרת עד הסוף. ואולי גבך שעיר, משהו שאני ממש לא סובלת. והכל, כל כך לא צפוי ואפילו קצת מרגש [ביני לבין עצמי]. ומה יהיה על בן-זוגי והילדים. כמה נעים ללכת עם פנטזיה ספרותית ולהרגיש בלי.

העינים מצטעפות. אנו משוחחים במסגרת מקובלת לחריגות אומנותיות ממסגרת הנישואין, על מלים שכתב ג'ויס. גבריאלי [הגיבור], משתוקק לאישתו [הגיבורה שגוברת על יצרה], שגופה הנחשק גר שנים בביתו. והיא, לְפָה נשבר מזמן, במקום אחר. וכשמדברים בנושאים כאלה, זו סיבה לגיטימית ליצור קשר עין, אפילו שהוא מצונזר במשקפיים מרובות מוקדים. ולעתים, ברגע של העזה, שולח אליך מבט גלוי, מעל לעדשות, את מסמיקה ואני מרגיש חום בתחתית הבטן. ואז יש הזדמנות, לחשוב על קשרים אחרים, אולי של ידיים, מחוזות גוף אחרים, מוצנעים היטב מתחת לשולחן. והמלים הטפשיות שיוצאות לי אז מהפה. נמשך לפניך, לעיניך הירוקות וקמטי החיוך סביבן, לשפתיים שיודעות מה לומר ולא תמיד, מתי לשתוק. לדמותך הגבעולית, ארוכת האיברים המספרת לי על נחישות חסרת ביטחון ביכולתך לעורר אהבה ועל יצריות עטופה בבגדים הדוקים העוצרים בערך מלהתבטא. את אמנם צעירה ממני, אך נראה לי שבטנך, שלידות סימנו בה את צלקות הזמן, עשויה להבין את ראשי האפור. ובסופו של מבט מפוזר, חוזר לפניך הנמסות בכפות ידי החמות, ומעוררות בי רגשה. כן, זה נעים להתפייט. אני טוב בשירים.

גבריאלי של ג'ויס, גבר אגוצנטרי ולא מודע. איך כל השנים שכב עם אישתו, שעה שבזרועותיה היה גבר אחר [שמת בטרם עת]. כנראה, לכל דבר מתרגלים. חמש עשרה שנים הבדל, זה בעצם לא נורא. תמיד הייתי מבוגרת מגילי ואתה עדיין שמור לא רע. איש עדין וידך בטוחה באוחזה

בעט. אכן נראה שיש סיכוי שתוכל להבין אותי, כמו שאתה מבין את הכתוב בין השורות בסיפורי. בינתיים, רוצה להדק מעט את קשרי המבט ולעבות אותם במלים, אך בלי לתת למין לקלקל את החיבה המתפתחת. שום דבר לא בוער, נוח לי עם מבטים רבי משמעות, אך איני מעוניינת להסחף אחר רגשות מעורבים. ואגב, שָׁעַר על הגב, היום זו אינה בעיה, אפשר להסיר אותו בלייזר. ובן זוגי? הוא יבין. יגיד, אם זה מה שאת רוצה, לכי על זה. יודע כבר, איני אישה שגרתית ויש לי קשרים ספרותיים במקביל לחיי הנישואים. ומקבילים, לפי הגדרה, אינם מתנגשים. בכל מקרה אני אראה לו את הסיפור, כי אין לי מה להסתיר. ובעצם, אולי לא, כי לא ברור מקריאה ראשונה, אם אני כתבתי אותו, או אתה. שוב אני נסחפת לתוך רומנים למשרתות [אני טובה בפרוזה], הרי בנוסף לצרות שלי, גם לך יש אישה וילדים.

כן, אשתי היא בעיה [בהקף חסר תקדים]. בשורה התחתונה אני אוהב אותה ובחלוף הסערה הרומנטית, שמח להווכח, שהגג לא מתעופף מעל ביתי. אך למה לערב שמחה בשמחה. שורת הסיכום רחוקה. אנהג לפי הכלל המוכר לי היטב, רחוקה מהעין, רחוקה מהלב. ובמה כבר יגרע חלקה בעולם הזה [ושלי בעולם הבא]? איזה מעשה רע אנחנו עושים? בסך הכל מחליפים מבטים. בבוא העת, אציג אותך בפניה בתור חברתי לעט. זה משהו שהיא תבין. אם אגיד לה את האמת [שיש לנו נקודות מבט קרובות לגבי יצירות ספרותיות ועוד שטויות כאלה], אשבע בנקיטת חפץ שלא נגעתי באצבעון באמתך הענודה טבעת נישואין - היא תבהיר לי [בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים] שזה מוביל אותנו למבוי סתום. ואותי, לפריצת המסגרת [הנוחה, חייב להודות]. ושוב התנועה הזאת מהמלים [המחרמנות אותך, אני יודע] למציאות [המרה, את יודעת] וחזרה.

רוֹאָה שאתה מוטרד [מבטך כבוש במחברת] ומחליטה להאט את קצב הסיפור, לשנות זווית הסתכלות. דרכי אל הכתיבה היוצרת [דרך בית אורן, צומת עוספייה ומשם למגדל אשכול קומה שמונה עשרה], יפה כל כך, האופקים הולכים ומתרחבים כשאני מטפסת ב4X4 שלי בכביש המתפתל אל האוניברסיטה. אך אם תגיע העלילה מהר מידי לשיאה, לא ישאר לנו, אלא להדרדר במדרון כמפולת שלגים המכסה בדרכה בתים שיושביהם לא הספיקו לנטשם בשל ביטחונם שמה שהיה הוא מה שיהיה.

השעור נגמר. המנחה אמרה, בזאת מיצינו את הנושא: 'נקודות המבט של הדובר והשתנותן עם הזמן'. את יכולה להתרחק ממבטי המנסים לקראך [כלומר, לקרוע את בגדייך בנסיון אחרון להשאיר אצלי את תשומת ליבך] – עוד סיפור חשק שלא יתממש לעולם. עד לשעור הבא אחליט, האם לשנות נקודת תצפית ולשבת לידך [ואז להחליט איזה בושם לקנות לאישתי ליום הולדתה], או אולי לכתוב סיפור אחר שסופו הטוב [עבורי] יכתב על ידך.

מוטב שתדע , איני פמיניסטית, אך בכל שיח לוחמים אני שומרת בקנאות את זכות הירייה האחרונה. חושבת עליך לאורך כל הדרך המובילה ממגדל-השן לשפלת החוף. זה לוקח לי [עם ירידות לשוליים וחיתוך עיקולים] בין עשר דקות לרבע שעה ואז שוכחת אותך [זוכר, רחוקה מהעין רחוקה מהלב]. ובקשר להצעתך הספרותית להידוק הקשר, הבאתי אותה לפורום המנהל את משפחתי, ובן זוגי אמר , לכי על זה [כלומר, תעזבי את הבית בחוסר כל] . ובכלל, מה ההבדל בינך לבין שכני המטריד, המבקש ממני להתמיד, להתפשט לפני החלונות הפתוחים [שלו ושלי] שכן נוכחותי, הפשוטה למראה, מחדדת את נקודת מבטו [וזוקפת את אברו שְפָל-הדרך].

אהוד פדרמן, משורר וכותב סיפורת קצרה. ספר שיריו "רחיפאי" ראה אור בהוצאת אבן חושן. בוגר המחזור הראשון של התכנית לכתיבה יוצרת באוניברסיטת חיפה